

Voorstel college van burgemeester en wethouders

Openbaar	: Ja
Datum vergadering	: 22 september 2026
Kenmerk	: Z214061/ D011541
Portefeuillehouder	: J.T. Puijk
Onderwerp	: Programmabegroting 2027-2030 gemeente Bronckhorst

Kernboodschap

De programmabegroting geeft de raadsleden, inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties inzicht in de uitvoering van ambities en de beschikbare middelen voor het kalenderjaar 2027. In deze programmabegroting is geen rekening gehouden met de ambities van het coalitieakkoord 'Dichtbij, Duidelijk, Durven', maar de voortzetting van lopend beleid. De uitwerking van de ambities komen in een ander voorstel, later dit jaar.

Voorstel

De raad voor te stellen:

1. De beleidsbegroting, met daarin de beschrijving van de bestaande doelen (hoofdstuk 2 Programmabegroting 2027-2030 Bronckhorst) vast te stellen;
2. De bestaande jaarlijkse budgetten, vervangingsinvesteringen en projectvoorstellen voor de jaarschijf 2027 van de financiële begroting (hoofdstuk 3 Programmabegroting 2027-2030 Bronckhorst) vast te stellen;
3. Het college te autoriseren voor de baten en lasten per deelprogramma volgens bijgaand raadsbesluit.

Inleiding

Bij dit voorstel zit de programmabegroting voor 2027. Hierin zijn geen plannen uit het coalitieakkoord verwerkt, het gaat uit van ongewijzigde uitvoering van alle werkzaamheden. Aanpassingen hierop komen bij de presentatie van het programmaplan 2027-2030 dat de voornemens uit het coalitieakkoord bevat en wat de raad op 17 december 2026 behandelt.

Het perspectief is een sluitende begroting, maar nog geen sluitende meerjarenbegroting

Bronckhorst streeft altijd naar een programmabegroting die meerjarig sluitend is. Door de stijgende kosten en de lagere Algemene uitkering vraagt dat om keuzes in ambities. Ook de ambities in het coalitieakkoord vragen om andere keuzes voor het realiseren van een sluitende begroting. Voor 2027 is de begroting wel sluitend.

Meer over het bestaande begrotingsbeeld staat bij kosten, baten en dekking in dit raadsvoorstel en in de financiële begroting (3.3.1 Financiële positie 2027-2030).

Waar staat de informatie

In het raadsvoorstel wordt aan het begin met de beslispunten, onder het kopje voorstel, de formele besluitvorming rond de programmabegroting geregeld. In de bijgaande Programmabegroting 2027-2030 Bronckhorst staat geen uitwerking van de prioriteiten vanuit het coalitieakkoord, maar wel de actuele cijfers voor de bestaande uitvoering van alle taken. Volgens de Gemeentewet moet de programmabegroting door de raad zijn vastgesteld voor 15 november 2026.

Afstemming

De inhoud van deze programmabegroting volgt de afspraken in de Kaderbrief 2027-2030. De communicatie naar de inwoners, via website en Contact, wordt gerealiseerd in overleg met Communicatie. Het voorstel is afgestemd met wethouder Puijk.

Beoogd effect

Met deze programmabegroting verder bouwen aan een mooi Bronckhorst met realistische keuzes binnen de beschikbare middelen.

Argumenten

1.1 Er zijn nog geen wijzigingen in beleid doorgevoerd

Bronckhorst voert het bestaande beleid uit. De ambitie van de coalitie en de uitwerking daarvan zijn belangrijke aandachtspunten in het komende jaar. Het collegeprogramma wordt met de raad besproken in december 2026 en wordt dan vastgelegd in het herziene programmaplan voor 2027. Onderwerpen die voor alle programma's gelden (dwarsdoorsnede), komen in de paragrafen aan de orde (2.2 Paragrafen).

2.1 De begrotingsruimte wordt geactualiseerd

Met de kennis op 1 augustus 2026 is in deze begroting de financiële ruimte, ook wel 'begrotingsruimte' genoemd, voor de komende jaren financieel vertaald. In bijgaande programmabegroting staan de effecten van de vaste uitgangspunten (gebruikelijke ontwikkeling bij investeringslasten, rentelasten, loon- en prijsstijging). Ook is sprake van (technische) correcties voor bijvoorbeeld ramingen van samenwerkingsverbanden.

2.2 De ruimte voor nieuwe ambities vanuit de Investeringsagenda is beperkt

Vanuit jaarresultaten wordt geld toegevoegd aan de Investeringsagenda, wanneer er incidentele meevallers vanuit de Algemene uitkering en subsidiestromen zijn. Daarmee kunnen nieuwe investeringen gedekt worden. Dit zal in de komende jaren niet vanzelfsprekend kunnen. De tekorten in komende jaren en uitwerking van het coalitieakkoord vragen daarvoor om herijking in ambitieniveau.

3.1 De budgetten worden besteed voor de doelen in de deelprogramma's

In de Financiële verordening Bronckhorst is vastgelegd dat de collegebevoegdheid voor de besteding van de begrotingsbudgetten is afgebakend op het niveau van de deelprogramma's, het zogenoemde autorisatieniveau. Daar is ook het raadsbesluit op ingericht. De autorisatie strekt zich niet uit tot de bestedingen binnen de Investeringsagenda. Voordat gestart wordt met de uitvoering van een investering gaat een uitgewerkt voorstel ter goedkeuring naar de raad met daarin aangegeven wat de jaarlijkse kosten zijn en hoeveel daarvoor nodig is vanuit de bestemmingsreserve. Sinds 2026 komen de investeringen van de Investeringsagenda voor 100% uit de bestemmingsreserve Kapitaallasten Investeringsagenda.

Kanttekeningen

2.1 De onzekerheden over rijksbijdragen blijven zorgelijk

Wat de werkelijkheid wordt qua financiering van de taken die met rijksmiddelen worden gedaan. Daarbij komt de wens om ruimte houden voor de ambities. Er komen nu geen oplossingen voor de jaren na 2027, maar een sluitende begroting voor 2026 en verder blijft uiteraard uitgangspunt. Het totale financiële (risico)beeld van Bronckhorst staat in de paragraaf Weerstandvermogen (2.2.2 Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing).

Kosten, baten en dekking

Hieronder staan de ontwikkelingen van de begrotingsruimte na de Kaderbrief 2027-2030. De aanpassingen na Meicirculaire komen vanuit de uitgangspunten. De effecten van het coalitieakkoord komen in het herziene programmaplan (december 2026).

Ontwikkeling financiële positie	2027	2028	2029	2030
Beeld voor kaderbrief 2027-2030	-1.681	-4.102	-3.634	-2.489
<i>Decemercirculaire 2026</i>	-3	28	26	25
<i>Autonome ontwikkelingen volgens kaderbrief</i>	-766	-780	-779	-976
Beeld in kaderbrief 2027-2030 (raad juli)	-2.449	-4.854	-4.387	-3.441
Meerjarige effecten 1e tussenrapportage 2026	2.076	1.418	1.430	1.429
Vrije ruimte Meicirculaire 2026	269	399	194	257
Beeld na Meicirculaire 2026	-104	-3.038	-2.763	-1.755
Uitgangspunten (autonome ontwikkelingen na kaderbrief)	374	35	67	-129
Begrotingsruimte Programmabegroting 2025	270	-3.002	-2.696	-1.884
+ = begrotingsoverschot; - = begrotingstekort				

Vanuit het BBV en het provinciale begrotingskader wordt de splitsing tussen incidentele en structurele lasten en baten steeds belangrijker bij de beoordeling van het structurele begrotingsevenwicht. Daarvoor geeft het volgende overzicht meer inzicht:

Structureel begrotingssaldo	2027	2028	2029	2030
Lasten (excl. reserves)	126.305	122.788	119.474	119.544
Baten (excl. reserves)	125.583	118.670	115.643	115.898
<i>Geraamd saldo baten en lasten (voor bestemming)</i>	<i>-722</i>	<i>-4.118</i>	<i>-3.831</i>	<i>-3.646</i>
Toevoegingen reserves	1.921	1.166	1.846	1.812
Onttrekkingen reserves	-929	-50	-711	-50
A Geraamd resultaat (begrotingssaldo na bestemming)	270	-3.002	-2.696	-1.884
incidentele lasten (excl. reserves)	711	873	618	250
incidentele baten (excl. reserves)	154	60	0	0
B Saldo van incidentele baten en lasten	557	812	618	250
Structureel begrotingssaldo (A - B)	827	-2.190	-2.079	-1.634
+ = begrotingsoverschot; - = begrotingstekort				

Meer over de uitwerking van de uitgangspunten staat in financiële begroting (3.3.1 Financiële positie 2027-2030).

Uitvoering

Na het bespreken van de Programmabegroting 2027-2030 op 22 september 2026 wordt het aan de raad aangeboden. Ook zal dan de publicatie plaatsvinden via de gebruikelijke kanalen. In de bijeenkomst van de auditcommissie op 14 oktober wordt de financiële begroting (hoofdstuk 3 Programmabegroting 2027-2030) besproken. Op 15 oktober kunnen raadsleden vragen stellen tijdens de technische avond (ambtelijk) en op donderdag 29 oktober 2026 tijdens de politieke avond (bestuurlijk). Na besluitvorming in de raad op 5 november 2026 worden de stukken op grond van artikel 191 van de Gemeentewet verzonden aan Gedeputeerde Staten van Gelderland.

In de raadsvergadering van 5 november 2026 behandelt de raad ook, zoals gebruikelijk naast de Programmabegroting 2027-2030 Bronckhorst, de belastingverordeningen 2027.

Evaluatie

Ieder moment in de planning & control cyclus vormt een natuurlijk moment om het gevoerde beleid te evalueren en bij te sturen. De uitkomsten van de 2^e tussenrapportage 2026 en de Septembercirculaire 2026 worden verwerkt in de 1^e begrotingswijziging 2027. Daarin zit dan ook de financiële vertaling van de beleidsrijke programmabegroting 2027-2030 als eerstvolgende moment voor bijstelling.

Bijlagen

Concept raadsvoorstel met bijbehorend raadsbesluit
 Programmabegroting 2027-2030 Bronckhorst